

Bilag.

Nationalmuseet.

1. Afdeling.

Den danske Samlings forhistoriske Del.

Den etnografiske Samling.

Antiksamlingen.

Kjøbenhavn, den 8de September 1893.

Efter at Nationalmuseet under 20de Oktober f. A., foranlediget af en Henvendelse til Museet fra 400 Mænd omkring i Landet, havde tjenstlig indstillet, at der maatte søges en Bevilling af mindst 10,000 Kr. til Undersøgelse af saadanne Mindesmærker fra Fortiden, som ikke kunne fredlyses, blev denne Bevilling tilstaaet for indeværende Finansaar. Da det Ønske — fremsat baade af selve Befolkningen og af Museet —, hvorpaa den søgte Bevilling hviler: „at det bør komme dertil, at intet Fortidsminde forsvinder, uden forud at være gjort til Genstand for videnskabelig Undersøgelse“, saaledes en Gang har bundet Rigsdagens fulde Tilslutning, tør det formentlig ventes, at Bevillingen vil blive gentagen, hvorfor jeg tillader mig allerærbødigst herved at indstille, at den maatte blive søgt for kommende Finansaar. Det blev allerede i Museets nævnte Andragende udtalt, at det samme Beløb maatte ønskes tilstaaet for en Række af 10 Aar, idet man kun saaledes kunde haabe at magte den store foreliggende Opgave og opnaa sydligere Resultater.

Medens jeg for den nærmere Begrundelse af Nødvendigheden af den paa ny søgte Bevilling mulig tør indskrænke mig til at henvise til, hvad der er fremsat i Museets udsørgte Andragende af f. A., tror jeg ikke at turde undlade at give en Udbyg over, hvad der er udrettet for det betydelige, tilstaaede Beløb, og at gøre kortelig Rede for, hvorledes der er arbejdet. En saadan Redegørelse kan dog af flere Grunde kun blive ganske foreløbig. Der er endnu ikke forløbet et halvt Aar, siden Bevillingen gaves, og Efteraaret forestaar endnu, i hvilket Markarbejdet saa ofte bringer Landmanden i Berøring med vore Fortidsminder, og derefter Arkæologien sættes i Virksomhed. — Et større Beløb har maattet tilbageholdes til denne Arbejdsperiode. Fremdeles har der endnu ikke været Tid til at udarbejde Beretninger om alle de foretagne Undersøgelser, og de optagne Fund henfaa endnu en Del nedpakkede i Kasser, som de indsendtes til Museet. Der vil saaledes ikke kunne gives en mere indgaaende Udbyg over Resultaterne, som først ret fremstille sig ved den Behandling af Materialet i Museet, som foretages, naar Vinteren standser Arbejdet i Marken.

Der er i det forløbne Halvaar blevet foretaget 108 Undersøgelser, for den langt overvejende Del i Sjælland, men dog ogsaa paa Fyn og Sjælland. Undersøgelserne falde i 22 forskellige Herreder, og de have været rettede paa Mindesmærker fra alle forskellige Tidsrum.

Det maatte ligge nær straks alvorlig at tage fat paa den vigtige Opgave, at redde Fundene fra nogle af de mange mærkelige Minder fra den ældste Stenalder, de ejendommelige Skaldynger paa Bopladserne ved de oprindelige Havnstyer og Fjordbredder. Dette var saa meget mere nødvendigt, som Undersøgelsen af disse Fortidsminder næsten ikke er bleven ført videre i de sidste 40 Aar, og som Skaldyngerne i denne lange Tid overalt ere blevene saa stærkt angrebne, at det endnu, trods al anvendt Umage, ikke har været muligt at finde en Dynge, som egnede sig til Fredning. Der er først blevet undersøgt en betydelig Levning af en oprindelig langt større Dynge ved Namølle ved Had Sund, delvis sløffet ved Jærnbaneanlæg, uden at noget Fund herfra indkom til Museet. Udbygget var særdeles rigt; de fundne Sagers Antal beløb sig til adskillige Hundrede. — Pladsen viste sig over Forventning heldig valgt for en Undersøgelse, og der blev iagttaget Forhold, som utvivlsomt ville faa en stor Betydning. En nærmere Udtalelse om Udbygget maa dog